

Wakende haan juridisch advies
De heer/mevrouw mr. drs. M. Haan
Jhr. N. v. Rosenthalweg 112
6862 ZZ OOSTERBEEK

Ons kenmerk DOC-00495136
Bijlage(n)

Maastricht 13 juni 2023
Verzonden 19 juni 2023

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Verzoek tot intrekking vergunning Wet natuurbescherming

Artikel 2.4 en artikel 5,4, eerste en tweede lid, Wet natuurbescherming

Zaaknummer: 2022-038658

1. Aanleiding

Bij besluit van 3 juli 2018, zaaknummer 2015-0916, is aan Chemelot Site Permit B.V. (hierna: CSP) een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) verleend voor het binnen de invloedssfeer van diverse binnenlandse en buitenlandse Natura 2000-gebieden exploiteren van het geïntegreerde bedrijventerrein site Chemelot, aan de Koestraat 1 te Geleen (hierna: de natuurvergunning).

Ten aanzien van deze natuurvergunning is bij brief van 14 juli 2022, ontvangen op diezelfde datum, op basis van de artikelen 2.4 en 5.4 van de Wnb een verzoek tot intrekking ingediend door mr. drs. XXX XXX juridisch advies, namens de Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A.

(hierna: verzoeker). Ter onderbouwing van het verzoek om intrekking wordt gesteld dat de door de site Chemelot veroorzaakte verzurende emissies van NH₃, NO_x en SO₂ bijdragen aan de overbelasting en verslechtering van verschillende Nederlandse Natura-2000-gebieden. In het bijzonder is daarbij gewezen op de Natura 2000-gebieden Grensmaas, Geleenbeekdal, Brunssummerheide, Geuldal, Bunder- en Elslooërbos, en Bemelerberg & Schiepersberg.

Naar aanleiding van dit verzoek hebben wij onderzocht of voornoemde natuurvergunning intrekking behoeft op basis van de in het verzoek aangevoerde gronden.

2. Procedure

2.1 Voorbereiding besluit

Dit besluit is voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en de hoofdstukken 2 en 5 van de Wet natuurbescherming.

2.2 Rechtsbescherming

Het ontwerp van het besluit heeft gedurende zes weken voor eenieder ter inzage gelegen in het gouvernement te Maastricht. Gedurende deze termijn kon eenieder bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen. Binnen de termijn waarin het verzoek en het ontwerpbesluit ter inzage hebben gelegen zijn zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zullen verder worden behandeld in hoofdstuk 4.4.

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u, tegen betaling van de verschuldigde griffierechten, beroep instellen bij de Rechtbank Limburg. Ook niet-belanghebbenden kunnen rechtstreeks in beroep bij de Rechtbank Limburg, mits zij een zienswijze hebben ingediend tegen het ontwerpbesluit. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit ter inzage is gelegd een beroepschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het beroepschrift moet worden ondertekend en ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht

alsmede de redenen van het beroep (motivering). Het beroepschrift moet worden gericht aan: Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht; Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Als u een beroepschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg verzoeken een voorlopige voorziening te treffen. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

3. Beoordelingskader

3.1 Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wnb in werking getreden. Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht ter bescherming van Natura 2000-gebieden (Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden) binnen en buiten Nederland. Meer in het bijzonder is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb een vergunning van gedeputeerde staten vereist voor het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

De vergunning kan in principe uitsluitend worden verleend indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten. Daarbij geldt dat bij de passende beoordeling het positieve effect van mitigerende maatregelen mag worden betrokken. Bestaat op grond van de passende beoordeling (inclusief de daarbij betrokken mitigerende maatregelen) niet de vereiste zekerheid, dan kan een aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb niettemin worden verleend in het uitzonderlijke geval dat bij toetsing blijkt dat geen Alternatieve oplossingen voor handen zijn, sprake is van Dwingende redenen van openbaar belang en Compenserende maatregelen worden getroffen. Oftewel in voorkomend geval dat de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

3.2 De artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming

Het voorliggende verzoek om intrekking van voornoemde natuurvergunning is expliciet gebaseerd op zowel artikel 2.4 als artikel 5.4 van de Wnb. In verband daarmee wordt hieronder op beide wetsbepalingen ingegaan.

3.2.1 Artikel 2.4 van de Wet natuurbescherming

Op grond van artikel 2.4, eerste lid, van de Wnb leggen gedeputeerde staten, indien dat gelet op de instandhoudingsdoelstellingen nodig is voor een Natura 2000-gebied, aan degene die in hun provincie een handeling verricht of het voornemen daartoe heeft, een verplichting op om:

- a. Informatie over de handeling te verstrekken;
- b. De nodige preventieve of herstelmaatregelen te treffen;
- c. De handeling overeenkomstig daarbij gegeven voorschriften uit te voeren, of
- d. De handeling niet uit te voeren of te staken.

Ingevolge het tweede tot en met het vierde lid van artikel 2.4 van de Wnb kunnen gedeputeerde staten, indien een onverwijld tenuitvoerlegging van een besluit als bedoeld in het eerste lid noodzakelijk is, het besluit bekendmaken door mondelinge mededeling, leggen provinciale staten, indien dat nodig is voor een Natura 2000-gebied ten aanzien van categorieën van handelingen, bij verordening verplichtingen op als bedoeld in het eerste lid en is het verboden te handelen in strijd met een opgelegde verplichting.

3.2.2 Artikel 5.4 Wet natuurbescherming

Voor zoveel hier van belang, kan een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingevolge artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb worden ingetrokken indien:

- a. De houder van een vergunning in strijd handelt met de hem verleende vergunning of de daaraan verbonden voorschriften of beperkingen;
- b. De gegevens op grond waarvan de vergunning is verleend zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen;
- c. De vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is verleend, of
- d. De omstandigheden sedert het tijdstip waarop de vergunning is verleend zodanig zijn gewijzigd, dat deze niet, niet zonder beperkingen of voorwaarden, of onder andere beperkingen of voorwaarden zou zijn verleend, indien deze omstandigheden op het tijdstip waarop de vergunning is verleend zouden hebben bestaan.

Op grond van artikel 5.4, tweede lid, wordt een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingetrokken indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

4. Overwegingen

4.1 Achtergrond aan CSP verleende natuurvergunning

Bij brief van 12 juni 2015, ontvangen op 12 juni 2015, heeft CSP, 6160 MB te Geleen een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbw 1998) aangevraagd voor het exploiteren van het geïntegreerde bedrijventerrein site Chemelot, aan de Koestraat 1 te Geleen. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2015-0916. Op 2 augustus 2017, 7 september 2017 en 12 juni 2018 zijn aanvullende gegevens ontvangen.

Op 1 januari 2017 is de Wnb in werking getreden. Met inachtneming van artikel 9.10, eerste lid, van de Wnb is de vergunningaanvraag vanaf 1 januari 2017 behandeld overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Wnb. Daarnaast is de aanvraag afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Voor wat betreft de beoordeling van de aanvraag is verder van belang dat de aanvraag is ontvangen vóór 1 juli 2015 ofwel voorafgaand aan de inwerkingtreding van het Programma Aanpak Stikstof (hierna: het PAS). Als resultaat daarvan is de aanvraag, welke mede voorziet in het veroorzaken van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, niet volgens het regime van het PAS beoordeeld.

Overigens is om de mogelijke effecten van de door CSP aangevraagde activiteiten op de beschermde habitattypen en -soorten van de omliggende Natura 2000-gebieden in beeld te brengen, in eerste aanleg gebruik gemaakt van de door het Ministerie van Economische Zaken beschikbaar gestelde effectenindicator (2017). Vervolgens is onderzocht of en zo ja, in hoeverre bij de aangevraagde activiteiten op enig Natura 2000-gebied sprake is van een zgn. bestaand recht. Want ongeacht het potentiële ecologische effect van de activiteiten, geldt immers dat voor zover sprake is van een bestaand recht volgens vaste jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) de betreffende activiteiten onder de Habitatrictlijn en – sinds 1 januari 2020 – de Wet natuurbescherming niet vergunningplichtig zijn, niet nader (passend) beoordeeld behoeven te worden en een significant negatief effect van deze activiteiten op enig Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten wordt geacht.

Bij het onderzoek dat in dit verband heeft plaatsgevonden is voor de aangevraagde activiteiten gebleken dat in relatie tot diverse effecten sprake is van een zgn. bestaand recht en de aangevraagde situatie ten opzichte daarvan (= de referentiesituatie) niet voorziet in een toename van het betreffende effect op enig Natura 2000-gebied. Dat laatste is onder meer vastgesteld voor zover de aangevraagde activiteiten leiden tot verzuring en vermeting door de emissie en daaruit voortvloeiende depositie van NOx, NH3 en SO2 op enig Natura 2000-gebied. Daarnaast is dat vastgesteld voor de effecten door geluid en licht alsmede voor de effecten van overstortwater en de meeste stoffen die met het effluent vanuit de integrale afwaterzuiveringsinstallatie (IAZI) via een cascade en de Zijtak Ur worden geloosd op de Grensmaas. Bijgevolg is in zoverre geoordeeld dat een significant negatief effect van de aangevraagde activiteiten op enig Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten kan worden geacht.

Voor zover bij de aangevraagde activiteiten en daardoor veroorzaakte effecten is vastgesteld dat geen sprake is van een bestaand recht c.q. sprake is van een toename van het betreffende effect ten opzichte

van het bestaand recht (= de referentiesituatie), is vervolgens ecologisch onderzocht of een significant negatief effect op enig Natura 2000-gebied op voorhand kan worden uitgesloten. Kon een zodanig significant negatief effect in zoverre niet op voorhand worden uitgesloten, dan is tenslotte passend beoordeeld of de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast. Concreet zijn de (gecombineerde) effecten van het met het effluent vanuit de IAZI via een cascade en de Zijtak Ur op de Grensmaas lozen van totaal-stikstof, chloride en arseen nader (passend) beoordeeld, voor zover de aangevraagde situatie voorziet in een toename ten opzichte van het bestaand recht (= referentiesituatie). Tevens zijn de cumulatieve effecten beoordeeld.

Op grond van de uitvoerige beoordeling is resumerend geconcludeerd dat de door CSP te Geleen aangevraagde activiteiten geen significant negatieve effecten zullen veroorzaken op de relevante binnen- en buitenlandse Natura 2000-gebieden casu quo de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van deze Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast. Tegen deze achtergrond is de aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, onder het verbinden van beperkingen en voorschriften, verleend.

4.2 Intrekkingverzoek ex artikel 2.4 Wnb

Vastgesteld dient te worden dat het voorliggende verzoek geen betrekking heeft op het aan CSP opleggen van verplichtingen als bedoeld in artikel 2.4 van de Wnb, maar louter strekt tot intrekking van voornoemde aan CSP verleende natuurvergunning. Zoals mede blijkt uit het gestelde onder 3.2.1, voorziet artikel 2.4 van de Wnb enkel in de bevoegdheid om de daarbij genoemde verplichtingen op te leggen. In deze bepaling is niet (mede) voorzien in de bevoegdheid om een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb in te trekken. Het vorenstaande betekent dat voor zover het voorliggende verzoek om intrekking van de bij besluit van 3 juli 2018, zaaknummer 2015-0916, aan CSP verleende natuurvergunning is gebaseerd op artikel 2.4 van de Wnb, dit verzoek dient te worden geweigerd.

4.3 Intrekkingverzoek ex artikel 5.4 Wnb; algemeen

Voor zover het verzoek om intrekking is gebaseerd op artikel 5.4 van de Wnb, wordt onder 4.3.1 primair overwogen dat intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning in casu niet kwalificeert als passende maatregel en het verzoek reeds tegen die achtergrond dient te worden afgewezen. Subsidiar wordt onder 4.3.2 en 4.3.3 aan de hand van alle relevante feiten en omstandigheden ingegaan op de vraag of er aanleiding bestaat om de aan CSP verleende natuurvergunning in te trekken op één of meer van de intrekkinggronden genoemd in artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Wnb.

4.3.1 Intrekking kwalificeert niet als passende maatregel

Zoals onder 1 vermeld, verzoekt verzoeker om intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning om reden dat de door de site Chemelot veroorzaakte verzurende emissies en deposities van NH₃, NO_x en SO₂ bijdragen aan de overbelasting en verslechtering van verschillende Nederlandse Natura-2000-gebieden. Relevant in zoverre is dat, zoals blijkt uit de betreffende vergunning en volgt uit de toelichting onder 4.1, de aan CSP verleende (onherroepelijke) natuurvergunning in relatie tot de verzurende effecten van de daarbij toegestane activiteiten op de site Chemelot door de emissie en daaruit voortvloeiende depositie van NO_x, NH₃ en SO₂ op de betreffende Nederlandse (en buitenlandse) Natura 2000-

gebieden, louter is gebaseerd op bestaande rechten. Meer in het bijzonder was voor de bij voornoemde natuurvergunning van CSP toegestane activiteiten niet eerder een natuurvergunning verleend, vonden deze activiteiten en daardoor veroorzaakte verzurende effecten door de emissie en depositie van NO_x, NH₃ en SO₂ op de betreffende Natura 2000-gebieden reeds op 10 juni 1994 (de vroegste referentiedatum) plaats, waren deze activiteiten en voornoemde daardoor veroorzaakte verzurende effecten op grond van de milieuvergunde situatie op dat moment toegestaan, zijn deze activiteiten sindsdien (onafgebroken) voortgezet en zijn de activiteiten en voornoemde daardoor veroorzaakte verzurende effecten sindsdien in de mate waarin ze plaatsvinden toegestaan gebleven. Van een toename van de door de bij de natuurvergunning toegestane activiteiten veroorzaakte verzurende effecten door de emissie en depositie van NO_x, NH₃ en SO₂ op de relevante Natura 2000-gebieden ten opzichte van het bestaand recht (= de referentiesituatie) is geen sprake. Dat laatste betekent dat, voor zover het gaat om de door verzoeker gewraakte verzurende effecten van de bij de natuurvergunning van CSP toegestane activiteiten door de emissie en daaruit voortvloeiende depositie van NO_x, NH₃ en SO₂, volgens vaste jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie en de Afdeling een significant negatief effect op enig Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten kan worden geacht en op grond van de Habitatlijn en – sinds 1 januari 2020 – de Wnb voor de activiteiten in zoverre geen natuurvergunning is vereist.

In aansluiting op het vorenstaande dient te worden vastgesteld dat, voor zover het gaat om de door toegestane activiteiten veroorzaakte verzurende effecten door de emissie en depositie van NO_x, NH₃ en SO₂ op de relevante Natura 2000-gebieden, de aan CSP verleende natuurvergunning dient te worden aangemerkt als een zgn. verslechteringsvergunning. Onder de Wnb tot 1 januari 2020 was een zodanige (verslechterings)vergunning vereist voor activiteiten die wel enige maar geen significant negatieve effecten kunnen hebben voor enig Natura 2000-gebied. Sinds de wijziging van de Wnb per 1 januari 2020 is de (verslechterings)vergunningplicht voor activiteiten die wel enige maar geen significant negatieve effecten kunnen hebben voor enig Natura 2000-gebied vervallen. Daarbij is niet voorzien in overgangsrecht.

Het vorenstaande betekent dat de bij de aan CSP verleende natuurvergunning toegestane activiteiten niet langer natuurvergunningplichtig zijn, voor zover deze leiden tot de door verzoeker gewraakte verzurende effecten door de emissie en depositie van NO_x, NH₃ en SO₂ op de relevante Natura 2000-gebieden. Immers, zoals toegelicht, dient een significant negatief effect van de toegestane activiteiten op enig Natura 2000-gebied in zoverre uitgesloten te worden geacht. In aansluiting daarop geldt dat de intrekking van de – voor 1 januari 2020 - aan CSP verleende natuurvergunning niet als passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn kan worden geduid, omdat met de intrekking van de vergunning in zoverre niet kan worden bewerkstelligd dat de daarbij toegestane activiteiten worden beëindigd. Nu moet worden geconcludeerd dat de aan CSP verleende natuurvergunning, voor zover de daarbij toegestane activiteiten leiden tot de door verzoeker gewraakte emissie en depositie van NO_x, NH₃ en SO₂ op de relevante Natura 2000-gebieden, moet worden aangemerkt als verslechteringsvergunning en de intrekking van die vergunning in zoverre niet als passende maatregel kwalificeert, komt ons college tot de slotsom dat het voorliggende verzoek om intrekking van deze vergunning reeds tegen deze achtergrond dient te worden afgewezen. Vergelijk in

dat verband de uitspraak van de Afdeling van 20 januari 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:71) inzake de Logtsebaan.

4.3.2 Intrekking is niet nodig ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn

Onverminderd het gestelde onder 4.3.1, geldt dat intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning niet nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn. Een en ander wordt onderstaand nader toegelicht.

Voor zoveel hier van belang, wordt op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb een verleende vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van diezelfde wet ingetrokken indien dit nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn bepaalt resumerend dat lidstaten passende maatregelen moeten treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen. Door verzoeker is in dit verband aangevoerd dat de aan CSP verleende natuurvergunning moet worden ingetrokken, omdat de door de site Chemelot veroorzaakte verzurende emissies van NH₃, NO_x en SO₂ bijdragen aan de overbelasting en verslechtering van verschillende Nederlandse Natura-2000-gebieden.

Het begrip 'passende maatregelen' is niet verder gedefinieerd in de wet. In de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019 wordt er wel een definitie gegeven: 'Maatregelen gericht op het voorkomen van verslechtingen en verstoringen die een significant effect kunnen hebben op de soorten en typen waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna Hof) noemt deze maatregelen ook 'preventieve maatregelen'. Zoals hiervoor genoegzaam is toegelicht kan van een zodanig significant (negatief) effect geen sprake zijn, voor zover de bij de aan CSP verleende natuurvergunning toegestane activiteiten leiden tot de door verzoeker gewraakte verzurende effecten door de emissie en depositie van NO_x, NH₃ en SO₂ op de relevante Natura 2000-gebieden. Ten overvloede, wordt er in dit verband nogmaals op gewezen dat in zoverre immers sprake is van een bestaand recht en geen toename ten opzichte van dit bestaand recht (= referentiesituatie), zodat een significant negatief effect volgens vaste jurisprudentie op voorhand uitgesloten moet worden geacht.

Los van het vorenstaande geldt dat bij het bepalen van dergelijke passende of preventieve maatregelen de lidstaat keuzevrijheid toekomt (Grüne Liga Sachsen ECLI:EU:C:2016:10). Verder is in voornoemde uitspraak van de Afdeling van 20 januari 2021, inzake de Logtsebaan, uiteengezet wanneer in dit verband tot intrekking of wijziging moet worden overgegaan. Samengevat blijkt hieruit het volgende:

- Daar waar hoge stikstofbelasting leidt tot verslechtering van natuurwaarden zijn passende maatregelen nodig, die onder meer gericht zijn op de daling van de stikstofdepositie in het betrokken Natura 2000-gebied;
- De intrekking of wijziging van een natuurvergunning voor een activiteit die bijdraagt aan die verslechtering, is een dergelijke passende maatregel;

- Bij de keuze welke passende maatregelen nodig zijn, komt het bevoegd gezag beoordelingsruimte toe;
- Alleen als intrekking of wijziging van een natuurvergunning de enige mogelijke passende maatregel is, moet het bevoegd gezag daartoe overgaan;
- Als er ook andere passende maatregelen getroffen kunnen worden, mag intrekking of wijziging achterwege blijven. Wel moet dan inzichtelijk worden gemaakt met welke maatregelen uitvoering wordt of zal worden gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Is er geen zicht op andere maatregelen, dan komt intrekking of wijziging van de natuurvergunning in beeld, met name als die intrekking of wijziging wel binnen afzienbare termijn tot relevante verbetering kan leiden.

Ook het Adviescollege Stikstofproblematiek (onder leiding van de heer XXX) gaat in haar advies in op de verhouding tussen intrekking van een vergunning en de mogelijkheid tot het nemen van andere passende maatregelen. Zij vermeldt daarover: *"Het Adviescollege merkt op dat in verband met de behoud- en herstelopgave ook de wijziging of intrekking van bestaande vergunningen worden genoemd. Het Adviescollege wijst erop dat een dergelijke verstreckende maatregel ten aanzien van individuele bedrijven alleen aan de orde kan zijn indien wordt aangetoond dat intrekking of wijziging van de toestemming voor deze specifieke activiteit de enige passende maatregel is om verslechtering of significante verstoringen te voorkomen, ofwel indien een dergelijke maatregel onderdeel uitmaakt van generiek beleid voor een gebied of sector."*

Het is dus niet opportuun om, zonder nader onderzoek naar mogelijke (andere) passende maatregelen, primair over te gaan tot het intrekken van vergunningen.

Naar aanleiding van het eerste advies van het bovengenoemde adviescollege ('Niet alles kan') zijn de eerste (bron-)maatregelen aangekondigd. Er is gekozen voor een verlaging van de maximumsnelheid op snelwegen, ammoniakreductie via veevoermaatregelen en er is de 'Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden' vastgesteld als extra mogelijkheid om te stoppen voor agrarische bedrijven met hoge stikstofuitstoot die dichtbij Natura-2000 gebieden gevestigd zijn.

Bovendien is de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (Wsn) op 1 juli 2021 in werking getreden.¹

Doel en strekking van deze wet is er voor te zorgen dat de natuur sterker wordt en dat de stikstofuitstoot en -depositie omlaag gaat. Op den duur moet de achtergrondconcentratie lager worden dan de kritische depositiewaarden (KDW) voor de beschermde natuur.

De Wsn bepaalt via het ingevoegde artikel 1.12a, eerste lid, Wnb concrete resultaatsverplichtingen wat betreft het percentage van het areaal van de voor stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden dat niet hoger mag zijn dan de KDW, te weten:

- a. 2025: 40% van het betreffende areaal onder de KDW;
- b. 2030: 50% van het betreffende areaal onder de KDW;
- c. 2035: 74% van het betreffende areaal onder de KDW.

In het Coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV is overigens besloten deze doelen naar voren te halen, naar 2030.

¹ Stb. 2021, 140

Om deze verplichtingen te bereiken zal conform artikel 1.12b Wnb een programma worden vastgesteld waarin onder andere maatregelen zijn opgenomen om de vermindering van stikstofdepositie te bereiken. Ter uitwerking van dat programma stellen gedeputeerde staten een gebiedsplan vast (artikel 1.12fa Wnb) waarin gebiedsgericht onder andere de verwachte gevolgen van de maatregelen worden beschreven. Inmiddels is het ontwerpprogramma op 24 mei 2022 gepubliceerd. Dit ontwerpprogramma is opgesteld op basis van plannen van het vorige kabinet. De aangepaste doelstellingen uit het coalitieakkoord en het transitiefonds voor het versnellen en verbreden van de stikstofaanpak zijn nog niet opgenomen. Vanaf medio 2023 wordt het programma geactualiseerd op basis van de dan beschikbare gebiedsplannen, monitoringsgegevens en de verdere uitwerking van het coalitieakkoord. Het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering zorgt voor de uitvoering, monitoring en eventuele bijsturing van deze maatregelen en daarmee ligt er een stevige basis voor de structurele stikstofaanpak waarbij invulling wordt gegeven aan de plannen van het vorige kabinet (waarvoor 7 miljard euro beschikbaar is).

Elke sector levert een bijdrage en kan rekenen op financiële ondersteuning. Voor de landbouw betekent dit een omslag naar toekomstbestendige (kringloop)landbouw met zo min mogelijk emissies. Er komen middelen voor investeringen in duurzame stallen, minder eiwit in veevoer en betere mestaanwending. Daarnaast komt er een omschakelprogramma duurzame landbouw van 175 miljoen euro om boeren te helpen deze stappen te zetten. Voor boeren die vrijwillig willen stoppen komt er ook geld beschikbaar. Op 10 juni 2022 is de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) bekend gemaakt met daarin de hoofdlijnen van het NPLG en per provincie de richtinggevende stikstofreductiedoelen.

Daarnaast zijn in de Kamerbrieven van 10 februari 2023 meerdere regelingen aangekondigd die zullen leiden tot vermindering van stikstofdepositie: Landelijke beëindigingsregeling veehouderijen (hierna: Lbv), Lvb-plus, MGA-2 en er wordt gewerkt aan een regeling voor steun voor bedrijfsverplaatsing. Dit is in lijn met het recente advies van dhr. Remkes, waarin aanbevolen wordt om piekbelasters gericht en versneld te beëindigen. Dit alles gericht op de noodzakelijke daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn te bewerkstelligen.

Provinciaal niveau

Naast deze generieke aanpak is er gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak die onder andere aansluit op de maatregelen op landelijk niveau. Er is immers maatwerk nodig. Op provinciaal niveau is in dit kader door ons college op 28 januari 2020 het Aanvalsplan Stikstof Limburg (hierna: Aanvalsplan) vastgesteld met daarin een gestructureerde aanpak om de stikstofdepositie in de stikstofgevoelige Limburgse Natura 2000-gebieden substantieel te verminderen. In deze gebiedsgerichte aanpak wordt per gebied onderzocht welke bronnen een negatieve invloed hebben op de natuurkwaliteit en waar ontwikkelingen mogelijk zijn. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de land- en tuinbouwsector, maar ook naar andere sectoren zoals de industrie, mobiliteitsaspecten en de energie- en bouwsector.

Meer concreet is in bijlage 2 van het Aanvalsplan een overzicht van herstelmaatregelen weergegeven welke in de periode 2021-2025 worden uitgevoerd. Hieruit blijkt dat ten aanzien van verschillende in relatie tot de aan CSP verleende natuurvergunning relevante Natura 2000-gebieden enerzijds versnellingsmaatregelen worden getroffen en anderzijds aanvullende maatregelen plaatsvinden.

Daarnaast geldt dat herstelmaatregelen die reeds in het kader van het PAS zijn of worden uitgevoerd in de betrokken Natura 2000-gebieden ook nog steeds van kracht zijn of (versneld) worden uitgevoerd.

Bovendien is op 18 februari 2022 de Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurverbetering vastgesteld. Dit betreft een kaderstellende aanpak en is in grote lijnen een voortzetting en actualisatie van het Aanvalsplan. Het bevat een concretere aanpak gericht op de doelrealisatie van de Wnb, met als belangrijkste actielijnen onder andere natuurverbetering en biodiversiteitsherstel en inzet op de reductie van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Tevens zijn er vanuit de regeling "Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen" eerste tranche (MGA-1) de eerste overeenkomsten met Limburgse veehouders (25) gesloten, waarbij deze bedrijven zijn uitgekocht.

In de wetenschap dat in de betrokken Natura 2000-gebieden op landelijk en provinciaal niveau reeds passende maatregelen, gericht op de behoud- en herstelopgave van de voor stikstofgevoelige habitattypen, zijn of (versneld) worden genomen - en andere passende maatregelen zoals hierboven genoemd van kracht zijn die effectiever zijn - achten wij het intrekken van de aan CSP verleende (onherroepelijke) natuurvergunning geen noodzakelijke passende maatregel ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Immers, er is voldoende mate sprake van (zicht op) de uitvoering van andere passende maatregelen om een dreigende verslechtering of verstoring met significante gevolgen van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden, waarop de bij de natuurvergunning van CSP toegestane activiteiten verzurende effecten hebben, te voorkomen.

Tegen deze achtergrond geeft artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb ons college geen aanleiding om tot intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning te besluiten.

4.3.3 Ook anderszins bestaat geen aanleiding tot intrekking

Uit artikel 5.4, eerste lid, Wnb volgt dat ons college bevoegd is om de aan CSP verleende natuurvergunning in te trekken als één van de daar genoemde omstandigheden zich voordoet. Daarbij geldt dat het gebruik van deze (discretionaire) bevoegdheid enkel dient te geschieden, indien een afweging van alle betrokken belangen daar aanleiding toe geeft. Tot de af te wegen belangen behoort in het licht van de formele rechtskracht van de (onherroepelijke) natuurvergunning mede het belang van de rechtszekerheid voor CSP als vergunninghouder. Feit is dat een vergunninghouder aan een onherroepelijke vergunning in principe rechtszekerheid mag ontleen en het intrekken van een zodanige vergunning een grote inbreuk betekent op deze rechtszekerheid. Een dergelijke inbreuk is ingevolge artikel 5.4, eerste lid, Wnb enkel gerechtvaardigd indien één of meer van de daar genoemde intrekkingsgronden zich voordoen en zwaarwegende belangen tot intrekking nopen.

Nu, zoals hiervoor is toegelicht, intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning niet nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn, dienen naar het oordeel van ons college ook de sociale en economische belangen nadrukkelijk bij de belangenafweging te worden betrokken. In dat verband moet worden vastgesteld dat er buitengewoon grote sociale en economische belangen zijn gemoeid met het voortzetten van de bij de aan CSP verleende natuurvergunning toegestane activiteiten. Om het grote sociale en economische belang te duiden wordt op dit moment volstaan met de vermelding dat de 60 fabrieken en 150 bedrijven op de site Chemelot directe werkgelegenheid bieden aan ruim 8000

medewerkers en op jaarbasis een omzet genereren van circa 10 miljard euro. Worden de toeleveringsbedrijven daarbij in ogenschouw genomen, dan gaat het om een veelvoud aan (indirecte) werkgelegenheid en omzet.

Reeds gelet op het vorenstaande en in aanmerking genomen dat het tweede lid van artikel 5.4 Wnb (lees: de uitvoering van artikel 6, lid 2, van de Habitatrichtlijn) niet noopt tot het intrekken van de aan CSP verleende natuurvergunning, wegen de rechtszekerheid en de sociale en economische belangen die pleiten tegen het intrekken van deze vergunning naar het oordeel van ons college zwaarder dan de belangen die pleiten voor de intrekking daarvan. Daar komt bij dat moet worden vastgesteld dat geen van de intrekkingsgronden genoemd onder het eerste lid van artikel 5.4 Wnb ons college de bevoegdheid biedt om de aan CSP verleende natuurvergunning in te trekken. In dit verband wordt met betrekking tot de intrekkingsgronden onder a. tot en met d. het volgende opgemerkt.

- a. Niet geconstateerd is dat door CSP wordt gehandeld in strijd met de verleende natuurvergunning en/of de daaraan verbonden voorschriften of beperkingen. Derhalve is niet voldaan aan de voorwaarde om op basis van artikel 5.4, eerste lid, onder a. van de Wnb de aan CSP verleende vergunning in te trekken.
- b. Niet gesteld of gebleken is dat de gegevens op grond waarvan de aan CSP verleende natuurvergunning is verleend zodanig onjuist of onvolledig zijn dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, door ons college een andere beslissing op de vergunningaanvraag zou zijn genomen. Gelet daarop is evenmin voldaan aan de voorwaarde om op basis van artikel 5.4, eerste lid, onder b. van de Wnb de aan CSP verleende natuurvergunning in te trekken;
- c. De aan CSP verleende natuurvergunning is niet in strijd met wettelijke voorschriften verleend. In dit verband wordt primair verwezen naar het gestelde onder 4.1. In aansluiting daarop wordt gememoreerd dat, voor zover het gaat om de door verzoeker gewraakte verzurende effecten van de toegestane activiteiten door de emissie en depositie van NOx, NH3 en SO2 op de relevante Natura 2000-gebieden, de aan CSP verleende natuurvergunning louter is gebaseerd op een bestaand recht en ten opzichte van het bestaand recht (= de referentiesituatie) geen sprake is van een toename. Dat laatste betekent volgens vaste jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie en de Afdeling dat in zoverre een significant negatief effect op enig Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten kan worden geacht én geen passende beoordeling is vereist om tot verlening van de vergunning te kunnen besluiten. Daarmee biedt artikel 5.4, eerste lid, onder c. van de Wnb ons college eveneens geen bevoegdheid om tot intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning over te gaan.
- d. De omstandigheden zijn sedert het tijdstip waarop de natuurvergunning aan CSP is verleend niet zodanig gewijzigd, dat deze niet of onder andere beperkingen of voorwaarden zou zijn verleend, indien deze omstandigheden op het tijdstip waarop de vergunning is verleend zouden hebben bestaan. In dit verband wordt voorop gesteld dat volgens de beschikbare jurisprudentie twijfel niet voldoende is om vast te stellen dat is voldaan aan de voorwaarde om een vergunning op basis van deze intrekkingsgrond in te trekken. Echter, ook van enige twijfel is in relatie tot de aan CSP verleende natuurvergunning geen sprake. Immers, zoals hiervoor meermaals is toegelicht, is de aan natuurvergunning van CSP, voor zover het gaat om de door de daarbij toegestane activiteiten veroorzaakte verzurende effecten door de emissie en depositie van NOx, NH3 en SO2 op de relevante Natura 2000-gebieden, verleend louter op basis van bestaande rechten. Dat betekent volgens vaste jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie en de Afdeling, ten tijde van het verlenen van de vergunning en sindsdien, dat een significant negatief effect op enig Natura 2000-

gebied in zoverre op voorhand uitgesloten kan worden geacht. Nu een zodanig significant negatief effect in zoverre - onverkort - op voorhand uitgesloten kan worden geacht, doet zich geen situatie voor die aanleiding kan geven om de aan CSP verleende natuurvergunning op basis van artikel 5.4, eerste lid, onder d, in te trekken.

Overigens wordt, onder verwijzing naar het gestelde onder 4.3.1, herhaald dat de aan CSP verleende natuurvergunning, voor zover deze door verzoeker ter discussie is gesteld, dient te worden aangemerkt als een zgn. verslechteringsvergunning. Dat laatste betekent dat de toegestane activiteiten sinds de wijziging van de Wnb per 1 januari 2020 in zoverre niet langer vergunningplichtig zijn. Inherent daaraan is dat geen enkele van de intrekingsgronden genoemd in artikel 5.4 van de Wnb aanleiding kan geven om thans tot intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning te besluiten.

4.4 Zienswijzen

Bij brief van 18 januari 2023 zijn door indiener zienswijzen ingediend ten aanzien van het door ons vastgestelde ontwerpbesluit. Hieronder worden de onderwerpen uit de zienswijzen weergegeven, waarna onze reactie volgt.

Zienswijze

1. Het primaire verzoek van indiener is de enorme NH₃- emissie door CSP en de N-depositie op N2000-gebieden die daar het gevolg van is, te beëindigen. Mocht dat niet haalbaar zijn, dan is een aanzienlijke emissiereductie het subsidiaire doel. Indiener heeft zowel in het natuur- als milieuspoor een zienswijze ingediend. Het college dient over de verzoeken van MOB te beslissen tegen de achtergrond van zijn verantwoordelijkheden in het natuurspoor en het milieuspoor. Indiener wijst derhalve op de samenloop van het natuurspoor en het milieuspoor. In dat kader wordt verwezen naar artikel 5, tweede lid, van de Richtlijn industriële emissie (Rie). Volgens indiener is het mede vanwege deze samenloop dat de Rie voorschrijft dat de vergunningenprocedures moeten worden gecoördineerd. Indiener verzoekt nadrukkelijk om beide zienswijzen in onderling verband te bezien en te komen tot gecoördineerde en geïntegreerde besluitvorming.

Reactie GS

Niet alle omgevingsrechtelijke procedures moeten worden gecoördineerd. Met betrekking tot de coördinatieverplichting uit de IPPC-richtlijn heeft de Raad van State het betoog afgewezen dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet moest worden gecoördineerd met een vergunning op grond van de Wet milieubeheer (ECLI:NL:RVS:2011:BR5684). De Natuurbeschermingswet vormde namelijk geen implementatie van de IPPC-richtlijn. De IPPC-richtlijn is vervangen door de Rie, maar hiermee is geen verandering in de coördinatiebepaling gekomen. De RIE kent in artikel 5 lid 2 een soortgelijke coördinatiebepaling als artikel 7 in de IPPC-richtlijn. Conclusie kan dan ook niet anders zijn dan dat er geen coördinatieverplichting bestaat voor wat betreft de afhandeling van de door MOB ingediende verzoeken in het kader van (thans) Wnb en de Wabo.

Dat laatste wil echter niet zeggen dat de afhandeling van beide verzoeken geheel los staat van elkaar. Onder omstandigheden kan de afhandeling van het verzoek in het kader van de Wabo van belang zijn voor de afhandeling van het verzoek in het kader van de Wnb en vice versa.

Zienswijze

2. Indiener verwacht dat het college zich, in reactie op de onderhavige verzoeken, bewust is van de noodzaak om stappen te zetten en bereid is daartoe alle mogelijkheden te onderzoeken, beperkt door de wet- en regelgeving. Indiener mist een dergelijke houding bij het college.

Reactie GS

Zoals indiener terecht aangeeft, is ons college zich ten volle bewust van de noodzaak om stappen ter verbetering van de natuur te zetten, binnen de kaders van de vigerende wet- en regelgeving. Uit de vigerende wet- en regelgeving vloeit echter voort dat (gedeeltelijke) intrekking van de natuurvergunning in casu niet kwalificeert als passende maatregel en ook anderszins geen grond bestaat om tot (gedeeltelijke) intrekking van de verleende natuurvergunning te besluiten. Een en ander is reeds in het ontwerpbesluit genoegzaam toegelicht. Het vorenstaande neemt evenwel niet weg dat door het Rijk en ons college de nodige stappen worden gezet om natuurherstel van de betreffende Natura 2000-gebieden te bevorderen. In het ontwerpbesluit is daartoe aangegeven welke stappen op landelijk en provinciaal niveau worden gezet en in voorliggend besluit is dat aangevuld met de jongste ontwikkelingen op dit vlak. Overigens benadrukt ons college dat het, mede in het belang van de betrokken Natura 2000-gebieden, de voorkeur verdient om passende maatregelen te treffen die rechtstreeks bijdragen aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie voor het natuurherstel van de betreffende Natura 2000-gebieden in plaats van het (gedeeltelijk) intrekken van onherroepelijke natuurvergunningen. Immers, het (gedeeltelijk) intrekken van onherroepelijke natuurvergunningen leidt tot nadeelcompensatie op grond van artikel 6.3 van de Wnb, hetgeen een forse aanslag kan betekenen op het beschikbare budget om de stikstofcrisis het hoofd te bieden. Mede nu dat budget niet oneindig is, is het van cruciaal belang dat de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden besteed. Dat maakt ook dat het efficiënter is om op hoger niveau, zoals met het NPLG, te bekijken hoe de natuur verbeterd kan worden. Wij willen indiener in dat kader wijzen op de brief van de Minister voor Natuur en Stikstof, van 10 februari 2023, waarbij ook staat aangekondigd dat de ministers van EZK en IenW samen met de bevoegde gezagen aan de slag gaan met piekbelasters in de industrie. In dit kader is het van belang dat in het licht van het vertrouwensbeginsel en het beginsel van de formele rechtskracht naar het oordeel van het college niet wenselijk is over te gaan tot (gedeeltelijke) intrekking van een onherroepelijke natuurvergunning als nog niet helder is of dat uiteindelijk wel nodig is c.q. de aanpak voor de industrie in z'n geheel nog niet uitgekristalliseerd is. Dat de Provincie Limburg zich niet inzet om alle mogelijkheden te onderzoeken, is in het licht van het vorenstaande niet juist.

Zienswijze

3. Indiener stelt dat intrekking of wijziging van de Wnb-vergunning wel een noodzakelijke maatregel is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, Hrl. Volgens indiener kan het college niet onderbouwen waarom intrekking of wijziging geen deel hoeft uit te maken van de maatregelen, en met welke maatregelen dan wél binnen een afzienbare termijn de noodzakelijke daling van stikstofdepositie zal worden bewerkstelligd. Dat betekent volgens indiener primair dat alsnog moet worden overgegaan tot intrekking dan wel wijziging van de natuurvergunning.

Reactie GS

Anders dan MOB, is ons college onverkort van oordeel dat de aan CSP verleende natuurvergunning, voor zover de daarbij toegestane activiteiten leiden tot de door verzoeker gewraakte emissie en depositie van NOx, NH3 en SO2 op de relevante Natura 2000-gebieden is gebaseerd op bestaande rechten, moet worden aangemerkt als verslechteringsvergunning en de (gedeeltelijke) intrekking van die vergunning in zoverre niet als passende maatregel kwalificeert, intrekking van deze vergunning mede vanwege andere passende maatregelen die (zullen) worden genomen niet nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn en ook op basis van de intrekkingsgronden genoemd onder het eerste lid van artikel 5.4 van de Wnb en een afweging van de betrokken belangen geen aanleiding bestaat om tot (gedeeltelijke) intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning te besluiten.

Voor wat betreft het nemen van andere passende maatregelen door het Rijk en ons college wordt primair verwezen naar het gestelde in paragraaf 4.3.2. In aansluiting daarop wordt erop gewezen dat de geldende en komende wet- en regelgeving voorziet in het nemen van verdere stikstofreducerende (passende) maatregelen. Zo zijn er in de Kamerbrieven van 10 februari 2023 bijvoorbeeld meerdere regelingen aangekondigd die zullen leiden tot vermindering van stikstofdepositie: Landelijke beëindigingsregeling veehouderijen (hierna: Lbv), Lbv-plus, MGA-2 en er wordt gewerkt aan een regeling voor steun voor bedrijfsverplaatsing. Dit is in lijn met het recente advies van dhr. Remkes², waarin aanbevolen wordt om piekbelasters gericht en versneld te beëindigen. Wat betreft de resultaten, oftewel de noodzakelijke daling van stikstofdepositie binnen afzienbare termijn, willen wij opmerken dat er in het kader van de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen eerste tranche (MGA-1) inmiddels 25 overeenkomsten gesloten zijn met Limburgse veehouders, waarbij deze bedrijven zijn uitgekocht.

Naast de stikstofreductie als gevolg van de uitkoop van bedoelde 25 bedrijven, hebben 45 andere agrarische bedrijven in Limburg gebruik gemaakt van de SRV-regeling.

Overigens hebben zich inmiddels circa tweehonderd andere Limburgse agrarische bedrijven bij ons college gemeld die in aanmerking wensen te komen voor een vrijwillige uitkoopregeling. Daarmee bestaat naar het oordeel van ons college uitzicht op het op afzienbare termijn opnieuw uitkopen van een groot aantal bedrijven dat zal resulteren in een verdere substantiële afname van stikstofdepositie op de overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden,

Gelet op het vorenstaande stellen wij vast dat de reeds getroffen en komende passende maatregelen in de vorm van regelingen (Lbv, Lbv-plus en MGA-2) wel degelijk hebben geleid en op korte termijn zullen leiden tot een (verdere) daling van stikstofdepositie op de overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. En dit betreft enkel de eerste fase. De tweede fase start in januari 2024. Er vindt dan een evaluatie plaats van de eerste fase en er wordt dan, indien nodig, verplichtend instrumentarium ingezet.³

Zienswijze

4. Intrekking of wijziging van de natuurvergunning is, ook na Logtsebaan, wel degelijk een passende maatregel. Indiener stelt dat met intrekking of wijziging van de natuurvergunning zou kunnen worden bewerkstelligd dat de aanzienlijke latente ruimte die de Wnb-vergunning van CSP bevat, niet meer

² 'Wat wel kan; uit de impasse en een aanzet voor perspectief', Johan Remkes, 5 oktober 2022.

³ Kamerbrief Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit van 10 februari 2023, betreft: Uitverwerking piekbelastersaanpak en voortgang PAS- melders, kenmerk DGLGS/26243049.

vastligt in een vergunning. Indiener meent derhalve dat intrekking of wijziging van de Wnb-vergunning bij uitstek een mogelijkheid biedt om de latente ruimte van CSP af te romen, en zo een bijdrage te leveren aan het realiseren van de provinciale stikstofambities.

Reactie GS

Voor wat betreft de stelling dat intrekking of wijziging (gedeeltelijke intrekking) van de natuurvergunning is, ook na Logtsebaan, wel degelijk een passende maatregel is, wordt primair verwezen naar onze reactie onder 3. In aansluiting daarop wordt opgemerkt dat in de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland van 7 november 2022 (ECLI:NL:RBMNE:2022:4349) is bevestigd dat een verzoek om intrekking van een verslechteringsvergunning mag worden afgewezen, omdat de toegestane activiteiten ook na intrekking van de natuurvergunning kunnen worden voortgezet. Intrekking van de natuurvergunning kwalificeert daarom (ook) volgens de Rechtbank Midden-Nederland niet als passende maatregel.

Met de uitspraken van de Afdeling inzake de Logtsebaan en voornoemde uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland is tevens duidelijk dat intrekking niet leidt tot het door MOB gewenste doel. Immers, bij intrekking van de natuurvergunning wordt teruggevallen op de daaraan ten grondslag liggende milieutoestemmingen en daarin aanwezige stikstofruimte. Anders dan MOB stelt, gaat het daarbij niet om zgn. 'latente ruimte'. Reden daarvan is dat met de feitelijk gerealiseerde capaciteit de vergunde stikstofruimte volledig kan worden benut. Dat de feitelijk gerealiseerde capaciteit niet altijd ten volle wordt benut, is – wat daar verder ook van zij – op zichzelf geen reden zijn om over te gaan (gedeeltelijke) intrekking op basis van art. 5.4, eerste lid Wnb. Verwezen wordt in dit verband naar hetgeen de Afdeling daarover oordeelde in de uitspraak van 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71:

"Langdurige leegstand en het ongebruikt laten van een vergunning zijn derhalve geen omstandigheden als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, onder d, van de Wnb waaraan het college de bevoegdheid kan onttelen om een vergunning in te trekken."

Het intrekken van de Wnb-vergunning van CSP voorkomt, zoals reeds toegelicht, niet dat er intern gesaldeerd kan blijven worden met de bestaande stikstofruimte. Ten overvloede wordt er in dit verband nogmaals op gewezen dat in zoverre immers sprake is van een bestaand recht en geen toename ten opzichte van dit bestaand recht wordt berekend (= referentiesituatie), zodat een significant negatief effect volgens vaste jurisprudentie op voorhand uitgesloten moet worden geacht.

In de wetenschap dat in de betrokken Natura 2000-gebieden op landelijk en provinciaal niveau reeds passende maatregelen, gericht op de behoud- en herstelopgave van de voor stikstofgevoelige habitattypen, zijn of (versneld) worden genomen - en andere passende maatregelen zoals hierboven genoemd van kracht zijn die effectiever zijn - achten wij het intrekken of wijzigen (gedeeltelijk intrekken) van de aan CSP verleende (onherroepelijke) natuurvergunning geen noodzakelijke passende maatregel ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Zienswijze

5. Ten onrechte heeft uw college geen aandacht besteed aan de mogelijkheden van artikel 2.4 Wnb. Volgens indiener ligt een beoordeling van de mogelijkheden van artikel 2.4 Wnb te meer in de rede nu uw college zich op het standpunt stelt dat er geen sprake (meer) is van een Wnb-vergunningplicht, en de bestaande vergunning aldus betekenisloos lijkt te zijn geworden.

Reactie GS

Vooropgesteld dient te worden dat in het verzoek van MOB aan ons college louter en alleen is verzocht om intrekking van de natuurvergunning. In het verzoek is op geen enkele wijze – noch direct, noch indirect – gerefereerd aan het opleggen van één of meer van de onder artikel 2.4, eerste lid, onder a t/m d, van de Wnb genoemde verplichtingen. Tegen deze achtergrond komt het ons college voor dat de zienswijze van MOB in zoverre formeel dient te worden aangemerkt als een nieuw verzoek, waarop afzonderlijk besluitvorming zou moeten plaatsvinden.

Ongeacht het vorenstaande is relevant dat een verzoek op grond van artikel 2.4 van de Wnb hetzelfde moet worden beoordeeld als een verzoek op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb, aangezien het in beide gevallen gaat over het nemen van passende maatregelen (6, tweede lid, Hrl). Nu het (gedeeltelijk) intrekken van de natuurvergunning niet kwalificeert als passende maatregel, kan een (gedeeltelijk) verbod van de activiteiten op de site Chemelot evenmin worden aangemerkt als maatregel/verplichting in de zin van artikel 2.4 van de Wnb. Het gaat dan immers niet om een maatregel die nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Verwezen wordt in dit verband mede naar paragraaf 4.3.2 van dit besluit en komen tot de conclusie dat er tevens voldoende andere passende maatregelen worden genomen.

Rest te vermelden dat de wetgever het niet wenselijk acht dat de aanschrijvingsbevoegdheid van artikel 2.4, eerste lid, Wnb wordt aangewend in het geval een bedrijf reeds over een natuurvergunning beschikt. Wij wijzen op de Memorie van Toelichting bij de Wet natuurbescherming:

‘Ingeval sprake is van een project of handeling ten aanzien waarvan een vergunning is verleend, en een verandering van omstandigheden noopt tot passende maatregelen, kan zulks worden gerealiseerd door een wijziging van de vergunningvoorschriften, en in het uiterste geval door intrekking van de vergunning op grond van het voorgestelde in artikel 5.4. Dat brengt mee dat het instrument van de aanschrijvingsbevoegdheid hier geen meerwaarde heeft’.

Kamerstukken II 2011/12, 33348, nr. 3, blz. 257.

Aangezien in casu een natuurvergunning is verleend, intrekking van deze vergunning niet kwalificeert als passende maatregel, voldoende andere passende maatregelen worden genomen een verzoek voor aanschrijving hetzelfde wordt beoordeeld en dit laatste juridische instrument bovendien geen betrekking kan hebben op handelingen waarvoor een natuurvergunning is verleend, zien wij geen mogelijkheden om over te gaan tot het aanschrijven van CSP op basis van artikel 2.4 Wnb.

4.5 Conclusie

Artikel 2.4 van de Wnb voorziet niet (mede) in de bevoegdheid om een natuurvergunning in te trekken. Reden waarom het voorliggende verzoek om intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning, voor zover dat is gebaseerd op artikel 2.4 van de Wnb, dient te worden geweigerd.

Daarnaast geldt dat de aan CSP verleende natuurvergunning, voor zover de daarbij toegestane activiteiten leiden tot de door verzoeker gewraakte emissie en depositie van NOx, NH3 en SO2 op de relevante Natura 2000-gebieden, moet worden aangemerkt als verslechteringsvergunning en de intrekking van die vergunning in zoverre niet als passende maatregel kwalificeert, intrekking van deze vergunning mede vanwege andere passende maatregelen die (zullen) worden genomen niet nodig is ter

uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn en ook op basis van de intrekkinggronden genoemd onder het eerste lid van artikel 5.4 van de Wnb en een afweging van de betrokken belangen geen aanleiding bestaat om tot intrekking van de aan CSP verleende natuurvergunning te besluiten. Tegen deze achtergrond dient het voorliggende verzoek om intrekking, voor zover dat is gebaseerd op artikel 5.4 van de Wnb, te worden afgewezen.

5. Besluit

Gelet op het bepaalde in de Wet natuurbescherming en voorgaande overwegingen, besluiten wij

1. Het voorliggende bij brief van 14 juli 2022 ingediende verzoek om intrekking van de bij besluit van 3 juli 2018, zaaknummer 2015-0916, aan CSP verleende natuurvergunning voor zover gebaseerd op artikel 2.4 van de Wnb, te weigeren;
2. Het voorliggende bij brief van 14 juli 2022 ingediende verzoek om intrekking van de bij besluit van 3 juli 2018, zaaknummer 2015-0916, aan CSP verleende natuurvergunning voor zover gebaseerd op artikel 5.4 van de Wnb, af te wijzen.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

6. Afschriften

Dit besluit is verzonden aan de indiener van het verzoek. Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- Chemelot Site Permit B.V.;
- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Sittard-Geleen, Postbus 18, 6130 AA Sittard.